

עולה על לבו במחשבתו במקרה היה מתאשש ממנו.

פרשת מקץ

הביאו שבר רעבונ בתיכם, וכבר ידעת שהמזון נקרא שבר כמו שפירשו המדקדקים שנקרא כן מפני שהוא שובר הרעב. (מאירי משלי י' ע' קל"ג)

וחטאתי לאבי כל הימים. שבאורו שאהיה מוחזק בחוטא אצל אבי כל הימים: לא שירצה בו היותו מתמיד לחטוא לאביו כל הימים: והוא שתרגם אנקלוס ואהא חטי לאבא כל יומא: וכן פרשו קצת המפרשים לך לבדך חטאתי: תהלים נ"א: כלומר לך לבדך אני נורע ומוחזק בחוטא. (ע' משיב נפש ע' 203)

פרשת ויגש

וישלחני אלהים לפניכם וכו'. ואל זה אמר תהלים ק"ה: שלח לפניכם איש רצ"ל לפני יעקב ובניו קודם לירידתם למצרים, והקדים רפואה למכה זה מה שאמר לעבד נמכר יוסף ואע"פ שבמקרה נתגלגל שם הכל היה סבה אלהית להיות להם למגן וכמו שאמר יוסף לאחיו וישלחני אלהים לפניכם, ואמר וענו בכבל רגלו, הוא המשך ספור סבותיו וברזל רצ"ל בברזל באה נפשו וכבר ידעת שהרבה פעמים נאמר נפשו במקום גופו כמו תגעל נפשכם ויקרא כ"ו, מצד שהנפש סובלת עינו בענוי הגוף, ואמר עד עת בוא דברו של הבה"ה, שבשעה שאמר יוסף לשר המשקים כי אם זכרתי אתך פ' מקץ אמר לו תב"ה בבר"ד אתה בוטח חייך שתעשה באסורך שתי שנים עוד שו"ט, ואמר תהלים אמרת ה' צרפתהו, רצ"ל שבאו דבריו לפני פרעה כצרופים ואמתיים, ואמר אמרת ה' שייחס זה לרצון האל כמו שאמר גם הוא, בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה, ואמר הכתוב שלח מלך ויתירהו רצ"ל שהתירו ממאסריו וכפל ענין באמרו מושל עמים ויפתחהו שמו אדון לביתו, כאמרו אתה

תהיה על ביתי, ולאסור שריו בנפשו כדכתיב ועל פיך ישק כל עמי, והמנהיג צריך שיפושש במעשי העיר להוכיח ולהעניש הרעים, ואמר שהגביר אפי ליתן שריו וגדוליו במאסר בנפשו, רצ"ל ברצונו כדרך בנפש צרי מזמור כ"ו, ובמדרש פירשוהו רמז שנתן את פוטיפר בבית האסורין כלומר שניתן לו רשות על מי שהיה ממונה בכך, בנפשו רצ"ל בנקמת נפשו, וזקניו יחכם רצ"ל שהעמידם בחוקת חכמים לטוב הנהגתו. (פ' מאירי תהלים ע' 206)

כמה ימי שני חייך וכו'. מעט ורעים היו ימי שני חיי וכו', ויש לפרש את הפסוק הזה בדרך רמז כי הנה אם האדם מתעסק בתורה ובמצות בכל ימי חייו אזי חיייו הם ארוכים אך אם חו"ש התעסק בדברים בטלים אזי אפילו אם יחיה אלף שנים ויותר אזי חיייו קצרים שאם יתעסק בדברי תורה ומצות אזי הם ימים ושנים של חיים באמת כי ימי הבטלה לא יקראו ימים ושנים באמת וחכמי הפילוסופים הזכירו כי מלך אחד שאל לזקן אחד כמה ימי שני חייך השיבו שתיים עשרה שנים ובהתפלאו עליו אמר לו באר חידתך ואמר לו כי שתיים עשרה שנה התעסק בחכמה ובעבודת ה' בזולת זה לא היו אצלו ימים ושנים וכן אמר לו יעקב אבינו ע"ה לפרעה ימי שני מגורי מעט רצ"ל שיעקב בדרך עניויות אמר לפרעה שהיה עובד ה' אך מעט שנים משום זה חיים מעט אך לא כן היה באמת אצל יעקב כמו שאמר הכתוב ויקרבו ימי ישראל רצ"ל שבכל ימי חייו היו ימים של חיים. (ע' מאירי משלי ע' קי"ט)

פרשת ויחי

ויקרא בהם שמי. ר"ל שתקרא כלל האומה על שמם כמו שנקראת על שמי ר"ל שנקראת ישראל ויעקב, וקרא שם האומה על שם יוסף ובנימין ואפרים ומנשה מפני שכלל כל ישראל נקרא בשם יוסף מפני שיעקב אמר ויקרא בהם שמי, ואע"פ שבנימין אינו בכלל זה מצד שיוסף ובנימין היו בני אחת ומאותה שהיתה עקרת